

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1889.

Andra Kammaren.

N:o 1.

Efter det i enlighet med riksdagsordningens § 2 lagtima riksdag samlats i Stockholm tisdagen den 15 januari 1889, sammanträdde dess Andra Kammare

Onsdagen den 16 januari

kl. 11 f. m.

§ 1.

Representanten för Höks härad herr Carl Ifvarsson, såsom den kammarens ledamot, hvilken bevistat de flesta riksdagar, öppnade sammanträdet med följande tal:

Mina herrar!

Ett år har förflutit sedan jag i egenskap af sjelfskrifven ordförande helsade Andra Kammarens ledamöter välkomna till en riksdag, hvilken sammanträdde under mer än vanligt oklara och brydsamma omständigheter.

Då jag nu åter med årens rätt och pligt intagit ordförandeplatsen i Riksdagens Andra Kammare samt från denna plats härmed egnar kammarens herrar ledamöter min välkomsthelsning till den nu stundande riksdagen, är det så till vida under ändrade förhållanden, som åtskilliga viktiga samhällsfrågor sedan förra riksdagens början blifvit afgjorda, hvilka icke allenast tryckt en viss pregel på representationen utan äfven medfört vissa förändringar inom konungens råd.

Huru dessa ändrade förhållanden uppkommit och efter hvilka strider de kommit till stånd, är allmänt bekant. Huru vida de skola lända till allmän bättnad eller ej, derom lära meningarna fortfarande vara delade. Men om meningarna ock äro delade i detta hänseende, så blott de, såsom antagas bör, förenas i allas uppsåt att befrämja

rättvisa och allmänt väl, utan att den ena frågan får obehörigen inverka på andra, skall likväl den ingående riksdagen, äfven under nuvarande förhållanden, kunna utöfva en gagnande verksamhet.

Säkerligen komma, såsom vanligt, flera hundratals frågor af hvarjehanda beskaffenhet att underställas Riksdagens pröfning. Alla påkalla de vederbörlig uppmärksamhet; men vissa af dem, de viktigare, måste dock intaga ett mera framstående rum än de öfriga.

Tullfrågan, som så mycket upprört samhället under senare åren, torde, genom förra Riksdagens beslut i vissa delar, för närvarande anses vara systematiskt afgjord, och, om än denna fråga i åtskilliga andra delar förekommer till afgörande vid denna riksdag, lär den samman — om ock viktig — icke skäligen kunna intaga en lika framstående plats som förut. Andra frågor kunna må hända med fog tränga sig framom denna. Jag tillåter mig vid detta tillfälle blott exempelvis nämna en, som sannolikt icke uteblifver och som är af framstående egenskap icke allenast i finansielt, utan äfven i politiskt hänseende, nemligen frågan om bästa sättet för användandet af den behållning af statsmedel, som lär uppkommit i följd af förra Riksdagens beslut uti tull- och bränvinsfrågorna. Kända förhållanden grundlägga i detta fall frågans stora betydelse.

För öfrigt tillåter jag mig endast erinra, hurusom frågornas utredning, lugn besinning och allvarsamt bemödande att finna det bästa utgöra väsentliga villkor för ernående af goda resultat. Vi, som fått det hedrande men tillika ansvarsfulla uppdraget att vid Riksdagen föra svenska folkets talan och utöfva dess beslutanderätt, hafva således att tillse och iakttaga uppfyllandet af dessa villkor; vi hafva att genom sorgfällig pröfning af alla förekommande ärenden söka att efter bästa förstånd samvetsgrant befrämja allmänt väl — det är att verka gagnande för vårt fädernesland.

Att denna kammare skall låta sig angeläget vara att utöfva en sådan verksamhet, det vågar jag hoppas, på samma gång jag önskar att så måtte ske.

Må Herren den högste leda allt till det bästa samt hålla sin skyddande hand öfver Konung och fädernesland, ja, öfver nordens alla innebyggare.

Med dessa enkla ord och innerliga önskingar förbinder jag slutligen den förklaring, att härmed äro Andra Kammarens förhandlingar vid denna 1889 års lagtima riksdag öppnade.

§ 2.

Herr ordföranden anmälde, att han anmodat undertecknade att tills vidare föra protokollet.

§ 3.

Herr ordföranden uppläste berättelsen om den i riksdagsordningens § 32 föreskrifna fullmagsgranskning, så lydande:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 15 januari 1889.

Sedan till följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. greve C. M. C. Lewenhaupt, f. d. kanslirådet m. m. friherre A. H. Fock och hemmansegaren m. m. Liss Olof Larsson samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. friherre G. S. Åkerhielm, statskommissarien m. m. P. Samzelius och godsegaren m. m. E. G. Boström.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Andra Kammaren, som härvid företogs, anmärktes, att i två af fullmagterna förekommo afvikelser från det i riksdagsordningens 20 § föreskrifna formulär, i det att i begge fullmagterna ett ord uteslutits, samt i den ena dessutom utbyte skett af ett ord mot ett annat af samma betydelse; men då dessa afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet eljest föranleddes, ansågos dessa fullmagter böra godkännas.

Öfriga uppvisade fullmagter befunnos i föreskrifven form utfärdade.

Protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka inför herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidein
Paul Isberg.

Den i ofvan intagna protokoll omförmälda, dervid bilagda förteckning hade följande lydelse:

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka den 15 januari 1889 för granskning enligt 32 § riksdagsordningen uppvisat sina fullmagter.

Linköpings stad	} Landshöfdingen, filosofie doktorn greve Robert De la Gardie.
Karlskrona	Flaggunderofficeren Edvard Svensson.
Norrvikens domsaga...	Hemmansegaren Carl Tobias Lind i Gerum.
Norra Helsinglands domsaga	Hemmansegaren Halvar Eriksson i Elgered.
Ångermanlands mel- lersta domsaga}	Bruksegaren Johan Petter Dahlberg i Ytterlänäs.
Piteå domsaga	Hemmansegaren Johan Johansson i Öijeby.

§ 4.

Vid upprop af kammarens ledamöter enligt den förteckning, som finnes i innevarande års statskalender införd, befunnos de alla närvarande, med undantag af herrar C. J. Jakobson i Karlshult, A. A. Lilienberg, Å. H. Nordenfelt, friherre W. G. von Schwerin, L. Börjesson i Vråen, F. G. Jansson i Karlshed, J. Carlsson i Nysäter samt M. Arhusiander, af hvilka herr Börjesson, enligt hvad herr ordföranden meddelade, nyligen affidit, samt herrar Lilienberg, friherre von Schwerin och Arhusiander anmäldes vara af opasslighet hindrade i dag närvara.

§ 5.

Enligt hvad herr ordföranden tillkännagaf, hade herr Arhusiander anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen till den 18 i denna månad, och blef denna anhållan af kammaren beviljad.

§ 6.

Herr ordföranden uppläste en till honom från hans excellens herr statsministern ankommen skrifvelse, innefattande meddelande, att Hans Maj:t Konungen ville i dag kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m. å kongl. slottet mottaga den deputation, som enligt 33 § riksdagsordningen hade att hos Konungen begära talman och vice talman för kammaren.

Härefter tillkännagaf herr ordföranden, att han anmodat nedan uppräknade kammarens ledamöter att utgöra sagda deputation, nemligen såsom ordförande herr I. Lyttkens samt såsom ledamöter herrar G. E. Beskow, L. P. Larsson i Berga, Magnus Andersson i Löfhult, A. Waldenström i Visby, Johannes Nilsson i Sorröd, Elis Nilsson i Ystad, Johannes Eriksson i Borekulla, Axel Liljeqvist, Magnus Andersson i Stigen, J. F. Schöning och J. Johansson i Öjebyn.

Kammarens sammanträde upplöstes härefter till kl. 12,40 e. m.

§ 7.

Då deputationen vid nämnda tid återkom, tillkännagaf dess ordförande, att Hans Maj:t Konungen behagat utnämna herr Olof Wijk till talman och herr Liss Olof Larsson till vice talman för kammaren.

§ 8.

Sedan ålderspresidenten, med uttalande af kammarens glädje öfver att få såsom dess talman återse herr Wijk, till herr talmannen öfverlemnade ordförandeklubban, helsade talmannen kammaren med följande ord: Mina herrar! Af Konungen kallad att äfven vid denna riksdag leda kammarens förhandlingar, beder jag få innesluta mig, mina herrar, i Edert förtroende och Eder välvilja, under liflig önskan om framgång uti våra stundande arbeten för fosterlandets väl.

§ 9.

Herr talmannen föredrog det under § 3 här ofvan intagna protokoll, och blefvo alla deri omförmälda, inför herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet företedda fullmagter af kammaren godkända, hvarefter af herr talmannen tillkännagafs, att fullmagterna skulle i kammarens kansli till vederbörande återställas.

§ 10.

Upplästes ett till herr talmannen ankommet telegram från herr Å. H. Nordenfelt, med anmälan, att han till följd af sjukdomsfall inom hans familj vore för några dagar hindrad att inställa sig vid riksdagen.

§ 11.

På hemställan af herr talmannen beslöt kammaren:

att vid början af morgondagens plenum företaga val af sekreterare; samt

att nästa fredag den 18 i denna månad utse tre ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade, åtta ledamöter att i förening med talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, äfvensom tre ledamöter att besörja kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 12.

Kammaren beslöt, efter hemställan af herr talmannen, som förmälde sig hafva om tiden för valen samrådt med Första Kammarens talman, att nästa tisdag den 22 i denna månad företaga val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, samt att suppleanternas antal skulle, likasom vid föregående riksdagar, vara lika med de ordinarie ledamöternas.

§ 13.

Till talareplats för ledamöter, som kunde önska deraf begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den nedersta platsen i främsta stolraden till venster om talmansbordet.

§ 14.

Kammaren åtskildes kl. 1 e. m.

Staffan Cederschiöld.

Th. Stockenberg.

Torsdagen den 17 januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Herr talmannen tillkännagaf, att herrar Lilienberg och Johan Carlsson i Nysäter anmält, att de nu ankommit till riksdagen och in-tagit sina platser i kammaren.

§ 2.

I enlighet med kammarens under § 11 i gårdagens protokoll antecknade beslut, företogs nu val af kammarens sekreterare, till hvilken befattning stadsnotarien, vice häradshöfdingen A. E. J. Johansson ensam anmält sig såsom sökande.

Valet anställdes i föreskrifven ordning med slutna sedlar; och befans, sedan dessa öppnats och uppräknats, att samtliga afgifna 131 röster tillfallit bemälda Johansson.

Till sekreterare var alltså utsedd herr Johansson, som härefter instälde sig och, efter erhållen underrättelse om valets utgång, öfvertog protokollsföringen.

*Staffan Cederschiöld.**Th. Stockenberg.*

§ 3.

Herr talmannen och kammarens herrar ledamöter afgingo kl. $\frac{3}{4}$ till 11 till Storkyrkan, hvarest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjenst begaf sig kammaren till rikssalen, der Hans Maj:t Konungen med ett tal öppnade riksdagen. Sedan hans excellens herr statsministern härefter uppläst Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i riket och dess styrelse sig tilldragit sedan sista riksdagen, samt herrar talmän till Hans Maj:t Konungen framfört uttrycken af kamrarnes undersåttliga vördnad och hvardera mottagit ett exemplar af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, afslutades ceremonien på rikssalen, hvarefter kammaren, enligt beslut fattadt före afgången från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen åtskildes.

In fidem

A. E. J. Johansson.